

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Europos teisminis atlasas civilinėse bylose>Naujos redakcijos Reglamentas „Briuselis I“**Naujos redakcijos Reglamentas „Briuselis I“****65 straipsnio 3 dalis – informacija apie tai, kaip pagal nacionalinę teisę nustatyti Reglamento 65 straipsnio 2 dalyje nurodytas teismo sprendimų pasekmes****1. Kaip bendrai galima apibūdinti trečiųjų šalių informavimą?**

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 46 ir 47 straipsnių nuostatomis, tretieji asmenys gali būti pareiškiantys savarankiškus reikalavimus dėl ginčo dalyko arba nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų dėl ginčo dalyko.

Tretieji asmenys, pareiškiantys savarankiškus reikalavimus dėl ginčo dalyko, gali įstoti į bylą tik savo iniciatyva. Šie tretieji asmenys dalyvauja byloje savarankiškai, jie nėra nei ieškovo, nei atsakovo pusėje. Tretieji asmenys, pareiškiantys savarankiškus reikalavimus dėl ginčo dalyko, gali įstoti į bylą iki baigiamųjų kalbų pradžios.

Tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų dėl ginčo dalyko, gali įstoti į bylą ieškovo arba atsakovo pusėje iki baigiamųjų kalbų pradžios, jeigu bylos išsprendimas gali turėti įtakos jų teisėms arba pareigoms. Jie gali būti įtraukiami dalyvauti byloje taip pat motyvuotu šalių prašymu arba teismo iniciatyva.

Tretieji asmenys yra informuojami apie iškeltą bylą ir kviečiami įstoti į Lietuvos Respublikos teismuose nagrinėjamą bylą teismo šaukimais arba pranešimais, taip pat nusiunčiant tretiesiems asmenims ieškinio kopiją. Vadovaujantis Civilinio proceso kodekso 133 straipsnio 1 dalimi, dalyvaujantiems byloje asmenims (taip pat ir tretiesiems asmenims) teismo šaukimais ar pranešimais pranešama apie teismo posėdžio ar atskirų procesinių veiksmų atlikimo laiką ir vietą. Vis dėlto trečiųjų asmenų informavimas apie iškeltą bylą yra teismo, o ne šalių pareiga, šalis procesiniuose dokumentuose tik nurodo apie būtinybę įtraukti į bylos nagrinėjimą kitus asmenis.

Tretieji asmenys, pareiškiantys savarankiškus reikalavimus, turi visas ieškovo teises ir pareigas.

Tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų, turi šalies procesines teises (įskaitant teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą) ir procesines pareigas, išskyrus teisę pakeisti ieškinio pagrindą ir dalyką, padidinti arba sumažinti ieškinio reikalavimus, atsisakyti ieškinio, pripažinti ieškinį arba sudaryti taikos sutartį. Be to, jie neturi teisės reikalauti, kad teismo sprendimas būtų priverstinai įvykdytas. Trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų, negali veikti procese prieš šalies, kurios pusėje jis dalyvauja, interesus.

2. Kokios yra pagrindinės teismo sprendimų pasekmės asmenims, kuriems pateiktas pranešimas trečiajai šaliai?

Trečiųjų asmenų, pareiškiančių savarankiškus reikalavimus, dalyvavimas byloje sudaro galimybę išspręsti kelis susijusius ginčus dėl to paties ginčo dalyko viename procese ir tokiu atveju nebegali būti reiškiamas pakartotinis ieškiny tam pačiam trečiajam asmeniui, pareiškusiam savarankiškų reikalavimus (arba trečiasis asmuo nebegali reikšti pakartotinio ieškinio tam pačiam atsakovui), kadangi laikoma kad jau yra išspręstas ginčas tarp tų pačių ginčo šalių ir dėl to paties ginčo dalyko. Jeigu asmuo buvo informuotas apie galimybę įstoti į prasidėjusį teismo procesą trečiuoju asmeniu, pareiškiančiu savarankiškų reikalavimus, tačiau į šį procesą neįstojęs, tokiam asmeniui ateityje gali būti pareiškiamas atskiras ieškiny dėl to paties ginčo dalyko. Vis dėlto priimtas pirmasis teismo sprendimas negali daryti įtakos asmens, kuris neįstojęs į bylą kaip trečiasis asmuo, teisėms ir pareigoms.

Teismas, išspręsdamas bylą, kartu negali išspręsti ir trečiojo asmens, nepareiškiančio savarankiškų reikalavimų, teisų ir pareigų klausimo šalies, su kuria jis susijęs materialiniais teisiniais santykiais, atžvilgiu. Taigi, teismo sprendimas, priimtas byloje, kurioje dalyvavo tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų, neužkerta kelio kito ieškinio pareiškimui tam pačiam trečiajam asmeniui, nepareiškusiam savarankiškų reikalavimų. Tačiau tokiu atveju pirmasis teismo sprendimas turi prejudicinę galią, t. y. kitoje byloje, kurioje dalyvauja tie patys asmenys (pavyzdžiui, pareiškus regresinį ieškinį), nereikia įrodinėti aplinkybių, nustatytų įsiteisėjusiu teismo sprendimu pirmoje byloje (Civilinio proceso kodekso 182 straipsnio 2 punktas).

Jeigu asmuo nebuvo informuotas apie galimybę įstoti į prasidėjusį teismo procesą trečiuoju asmeniu, pareiškiančiu arba nepareiškiančiu savarankiškų reikalavimų, arba jeigu asmuo neįstojęs į prasidėjusį procesą, nors ir buvo informuotas, o sprendimu teismas nusprendė dėl neįtraukto į bylos nagrinėjimą asmens materialinių teisių ar pareigų, tai gali būti proceso atnaujinimo pagrindas. Jei asmuo nebuvo įtrauktas dalyvauti teismo procese, toks teismo sprendimas paprastai jam neturi prejudicinės galios.

3. Ar yra privalomas poveikis pagrindinės bylos teisiniam vertinimui?

Žr. atsakymą į 2 klausimą.

4. Ar yra privalomas poveikis nustatytiems faktams, kurių trečiasis asmuo pagrindinėje byloje negalėjo užginčyti, pavyzdžiui, dėl to, kad jų neginčijo šalys?

Žr. atsakymą į 2 klausimą.

5. Ar dėl trečiųjų šalių informavimo pasekmės atsiranda nepaisant to, ar trečiasis asmuo įstojęs į pagrindinę bylą, ar ne?

Ne. Teismo sprendimas pirmoje (pagrindinėje) byloje negali daryti įtakos asmens, kuris, nors ir buvo informuotas, tačiau neįstojęs į bylą kaip trečiasis asmuo, teisėms ir pareigoms. Jeigu asmuo nebuvo informuotas apie galimybę įstoti į prasidėjusį teismo procesą trečiuoju asmeniu, pareiškiančiu arba nepareiškiančiu savarankiškų reikalavimų, arba jeigu asmuo neįstojęs į prasidėjusį procesą, nors ir buvo informuotas, o sprendimu teismas nusprendė dėl neįtraukto į bylos nagrinėjimą asmens materialinių teisių ar pareigų, tai gali būti proceso atnaujinimo pagrindas.

6. Ar trečiųjų šalių informavimas turi įtakos trečiojo asmens ir pranešančiosios šalies oponento santykiams?

Žr. atsakymą į 2 klausimą.

75 straipsnio a punktas. Teismų, kuriems pagal 36 straipsnio 2 dalį, 45 straipsnio 4 dalį ir 47 straipsnio 1 dalį turi būti teikiami prašymai atsisakyti vykdyti teismo sprendimą, pavadinimai ir kontaktiniai duomenys

- Lietuvoje – Lietuvos apeliacinis teismas

75 straipsnio b punktas. Teismų, kuriems pagal 49 straipsnio 2 dalį skundžiamas teismo sprendimas dėl prašymo atsisakyti vykdyti teismo sprendimą, pavadinimai ir kontaktiniai duomenys

- Lietuvoje – Lietuvos apeliacinis teismas

75 straipsnio c punktas. Teismų, kuriems teikiamas bet kuris tolesnis skundas pagal 50 straipsnį, pavadinimai ir kontaktiniai duomenys

- Lietuvoje – kasacinis skundas Lietuvos Aukščiausiam Teismui

75 straipsnio d punktas. Priimtinos pažymų dėl teismo sprendimų, autentiškų dokumentų ir susitarimų vertimo kalbos

Netaikoma

76 straipsnio 1 dalies a punktas. Reglamento 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnio 2 dalyje nurodytos jurisdikcijos taisyklės

- Lietuvoje – Civilinio proceso kodekso 783 straipsnio 3 dalis, 787 straipsnis, 789 straipsnio 3 dalis

76 straipsnio 1 dalies b punktas. Reglamento 65 straipsnyje nurodytos trečiųjų šalių informavimo taisyklės

- Lietuvoje – Lietuvos civilinio proceso kodekso 46 ir 47 straipsniai

76 straipsnio 1 dalies c punktas. Reglamento 69 straipsnyje nurodytos konvencijos

Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos susitarimas dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių, pasirašytas Taline 1992 m. lapkričio 11 d.,

Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos susitarimas dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos, darbo ir baudžiamosiose bylose, pasirašytas Varšuvoje 1993 m. sausio 26 d.

Paskutinis naujinimas: 18/02/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.